SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 385/09-6

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 9. decembra 2009 predbežne prerokoval sťažnosť MUDr. D. B., B., vo veci namietaného porušenia jeho práva na spravodlivé súdne konanie a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 80/2008, postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 14 Co 381/2008 a jeho uznesením z 21. augusta 2009 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Cdo 135/2009 a jeho uznesením z 9. septembra 2009, ako aj práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 14 Co 381/2008 a jeho uznesením z 21. augusta 2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť MUDr. D. B. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 3. novembra 2009 doručená sťažnosť MUDr. D. B., B. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho práva na spravodlivé súdne konanie a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 80/2008, postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 14 Co 381/2008 a jeho uznesením z 21. augusta 2009 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Cdo 135/2009 a jeho uznesením z 9. septembra 2009, ako aj práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 14 Co 381/2008 a jeho uznesením z 21. augusta 2009.

Z obsahu sťažnosti, jej príloh a z uznesenia ústavného súdu č. k. III. ÚS 409/08-7 zo 4. decembra 2008 vyplýva, že okresným súdom je vedené konanie pod sp. zn. 10 C 80/2008 na základe žaloby sťažovateľa podanej okresnému súdu 3. apríla 2008 o určenie neplatnosti hlasovania na domovej schôdzi a o zaplatenie peňažných súm 50 000 Sk a 300 000 Sk.

Okresný súd listom z 10. apríla 2008 vyzval sťažovateľa na zaplatenie súdneho poplatku v sume 15 500 Sk.

Sťažovateľ podal 21. apríla 2008 okresnému súdu žiadosť o oslobodenie od súdnych poplatkov v označenom konaní.

Okresný súd uznesením č. k. 10 C 80/2008-38 z 27. mája 2008 sťažovateľovi oslobodenie od súdnych poplatkov nepriznal.

Podaniami zo 6. júna 2008 sťažovateľ napadol odvolaním uznesenie okresného súdu č. k. 10 C 80/2008-38 z 27. mája 2008 a taktiež požiadal o ustanovenie právneho zástupcu v konaní.

Krajský súd uznesením č. k. 14 Co 381/2008-102 z 21. augusta 2008 potvrdil uznesenie okresného súdu č. k. 10 C 80/2008-38 z 27. mája 2008 o nepriznaní oslobodenia od súdnych poplatkov sťažovateľovi.

Sťažovateľ doručil okresnému súdu 7. októbra 2008 dovolanie proti uzneseniu krajského súdu č. k. 14 Co 381/2008-102 z 21. augusta 2008.

Ďalším podaním doručeným okresnému súdu 7. októbra 2008 sťažovateľ vzal späť návrh v časti týkajúcej sa zaplatenia peňažných súm 50 000 Sk a 300 000 Sk.

Sťažovateľ nepredložil okresnému súdu splnomocnenie udelené advokátovi na jeho zastupovanie v dovolacom konaní, a to ani po výzve okresného súdu, ale požiadal o ustanovenie zástupcu z radov advokátov pre zastupovanie v dovolacom konaní súdom. Okresný súd uznesením č. k. 10 C 80/2008-173 z 20. februára 2009 žiadosti sťažovateľa o ustanovenie zástupcu z radov advokátov v dovolacom konaní nevyhovel.

Najvyšší súd uznesením sp. zn. 5 Cdo 135/2009 z 9. septembra 2009 zastavil konanie o dovolaní sťažovateľa proti uzneseniu krajského súdu č. k. 14 Co 381/2008-102 z 21. augusta 2008. Najvyšší súd v odôvodnení svojho uznesenia s poukazom na znenie § 241 ods. 1 druhej vety Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) uviedol: *„Keďže dovolateľ napriek výzve neodstránil nedostatok svojho zastúpenia v dovolacom konaní advokátom, a ani mu nebol ustanovený zástupca pre dovolacie konanie z radov advokátov, dovolaciemu súdu nezostalo iné, než konanie o jeho dovolení podľa § 104 ods. 2 O. s. p. v spojení s § 243c O. s. p. zastaviť.“*

Sťažovateľ namieta, že okresný súd, krajský súd a najvyšší súd *„sa vôbec nezaoberajú meritom veci... ale protizákonným vymáhaním súdnych poplatkov...“*. Sťažovateľ zároveň bez bližšieho zdôvodnenia namieta nepodanie trestného oznámenia zákonnou sudkyňou v konaní vedenom okresným súdom.

Sťažovateľ požiadal o ustanovenie právneho zástupcu z radov advokátov pre zastupovanie v konaní pred ústavným súdom.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ustanovenie čl. 127 ods. 1 ústavy limituje právomoc ústavného súdu vo vzťahu k všeobecným súdom princípom subsidiarity, podľa ktorého rozhoduje ústavný súd o individuálnych sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb vo veci porušenia ich základných práv alebo slobôd v tých prípadoch, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľa podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde a skúmal, či neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Sťažnosť sťažovateľa nespĺňa všetky náležitosti kvalifikovaného návrhu na začatie konania pred ústavným súdom ustanovené v § 20 ods. 1 a 2 a § 50 zákona o ústavnom súde, napriek tomu je z jej obsahu zrejmé, že námietky sťažovateľa smerujú k porušeniu ním označených práv postupom okresného súdu, krajského súdu a najvyššieho súdu v súvislosti s vyrubením súdneho poplatku sťažovateľovi, s rozhodnutím o jeho žiadosti o oslobodenie od súdnych poplatkov, s rozhodnutím o jeho žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu z radov advokátov pre dovolacie konanie v predmetnej veci a v súvislosti so zastavením dovolacieho konania.

K namietanému porušeniu práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu a jeho rozhodnutiami a postupom krajského súdu a jeho rozhodnutím a k namietanému porušeniu práva podľa čl. 13 dohovoru postupom krajského súdu a jeho rozhodnutím

Ústavný súd konštatuje, že rozhodnutia okresného súdu (výzva z 10. apríla 2008 na zaplatenie súdneho poplatku v sume 15 500 Sk, uznesenie č. k. 10 C 80/2008-38 z 27. mája 2008 o nepriznaní oslobodenia od súdnych poplatkov sťažovateľovi, uznesenie č. k. 10 C 80/2008-173 z 20. februára 2009 o nevyhovení žiadosti sťažovateľa o ustanovenie zástupcu z radov advokátov v dovolacom konaní), ako aj uznesenie krajského súdu č. k. 14 Co 381/2008-102 z 21. augusta 2009 sa stali právoplatnými v čase presahujúcom dva mesiace pred podaním sťažnosti ústavnému súdu.

Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu, ktorým malo byť spôsobené namietané porušenie základného práva. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo o inom zásahu dozvedieť. Nedodržanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na

odmietnutie sťažnosti (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde), pričom zákon o ústavnom súde neumožňuje zmeškanie tejto kogentnej lehoty odpustiť (pozri napr. IV. ÚS 14/03, III. ÚS 124/04).

Ústavný súd preto podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde sťažnosť v časti namietaného porušenia práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom a označenými rozhodnutiami okresného súdu a krajského súdu a práva podľa čl. 13 dohovoru postupom a označeným uznesením krajského súdu odmietol ako oneskorene podanú (§ 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde).

K namietanému porušeniu práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom najvyššieho súdu a jeho rozhodnutím

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci (v tomto prípade okresného súdu v občianskoprávnom konaní) nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán (všeobecný súd) porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

Vo vzťahu k namietanému porušeniu práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Cdo 135/2009 a jeho uznesením z 9. septembra 2009 ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd postupoval a rozhodol plne v súlade s § 241 ods. 1 druhej vety OSP v spojení s § 104 ods. 2 a § 243c OSP a jeho postup ani rozhodnutie sa nevyznačuje prvkami svojvôle pri aplikácii zákona či arbitrárnosťou. Ústavný súd preto podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde sťažnosť v časti namietaného porušenia práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru smerujúcu proti najvyššiemu súdu odmieta ako zjavne neopodstatnenú.

K namietanému porušeniu práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu, krajského súdu a najvyššieho súdu

Sťažovateľ namietal aj porušenie svojho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 80/2008, krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 14 Co 381/2008 a najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Cdo 135/2009.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov. Podľa odseku 2 citovanej právnej normy ústavný súd neodmietne prijatie sťažnosti, aj keď sa nesplnila podmienka podľa odseku 1, ak sťažovateľ preukáže, že túto podmienku nesplnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

Ústavný súd už viackrát rozhodol (m. m. I. ÚS 21/99, IV. ÚS 153/03, I. ÚS 33/05), že účelom práva účastníka konania pred všeobecným súdom podať sťažnosť na prieťahy v konaní je poskytnutie príležitosti tomuto súdu, aby sám odstránil protiprávny stav zapríčinený porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov. Ústavný súd preto o sťažnosti, ktorou je namietané porušenie základného podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, koná iba za predpokladu, ak sťažovateľ preukáže, že využil označené právne prostriedky, ktoré má podľa zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, alebo ak sa preukáže, že sťažovateľ túto podmienku nesplnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde); takéto dôvody v danej veci sťažovateľ neuviedol a ani ústavný súd ich nezistil.

Sťažovateľ podal ústavnému súdu sťažnosť v čase, keď krajský súd a najvyšší súd už vo veci nekonali (odvolacie konanie vedené krajským súdom, ako aj dovolacie konanie

vedené najvyšším súdom boli právoplatne skončené), a preto objektívne v čase podania sťažnosti ústavnému súdu nemohlo z ich strany dochádzať k porušovaniu označeného práva sťažovateľa. Pokiaľ ide o konanie okresného súdu, tento počnúc od začatia konania 3. apríla 2008 vo veci priebežne vykonával úkony smerujúce k splneniu zákonných podmienok pre meritórne prejednanie veci (vyrubenie súdneho poplatku, rozhodnutie o žiadosti sťažovateľa o oslobodenie od súdneho poplatku, rozhodnutie o žiadosti sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu z radov advokátov a iné) a v jeho postupe nie je možné ustáliť prieťahy.

Ústavný súd preto podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde sťažnosť v časti namietaného porušenia práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu, krajského súdu a najvyššieho súdu v označených konaniach odmietol ako neprípustnú so zreteľom na nesplnenie podmienky konania podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde, ako aj pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. decembra 2009